

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,
QUOD LIBETARIIS DISPUTATIONIBUS,
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis decimo-sexto
mensis Martii, anno Domini M. DCC. LII.*

M. JOANNE-BAPTISTA-THOMA MARTINENQ;
FACULTATIS EXDECANO, ACADEMIÆ CENSORE,
PRÆSIDE.

Num in Lithotomiâ, calculi exitus, per suppurationem vulneris, expectandus?

I.

EDICUS, vir probus, mederi sciens. Naturæ nunc
Interpres, nunc Adjutor, sua ex uno eodemque penu non
semper mutuatur præsidia. Triplex illi robor, armamen-
tarium triplex: Diæta, Pharmacia, Chirurgia. His tota
continetur Therapeutice, Pathologia pars ultima. Vario fi-
dium genere instructum decet arcum in manu Sapientis,
Diætam, usui sex Rerum, quas Nonnaturales vocant, adhibet Medicus,

A

Pharmaciam; eligendis, componendis, administrandisque medicamentis jubet inservire. Chirurgiam, manuale illam, & Medicinæ ministram; tumoribus, vulneribus, ulceribus, fracturis, &c. admovent, pro suo munere præscribit. Chirurgia quamobrem duplex distinguitur: alia Medica, quæ solius est Medici; *Instrumentalis* alia, cujus exercitium Chirurgus non ita committitur, ut ad Medicum quoque non pertineat. Hæc, in solidis hæret duntaxat corporis partibus; illa, fluidarum etiam *crasim* conservat, mutat, restituit. Hæc, quæ præter naturam separantur, conjungendo; quæ perperam conjunguntur, separando; quæ redundant, detrahendo, partes adimplet suas. Illa, tota est in discutiendis, resolvendis, alterandis vitiatis humoribus; in solidis adstringendis, emolliendis, mundandis, roborandis, præsertimque in designandis opportunis ad hæc ritè præstanda modis atque temporibus. Ad hanc, spectat Instrumentorum & remediorum exteriorum applicatio *Manualis*; illius, est victus rationem indicare: necnon interna, quæ Pharmacopœus exhibet; & externa, quæ Chirurgus admovet, medicamenta imperare. Hinc conjice, quantum Chirurgia Medica, sit *Instrumentali* necessaria! Patet sat amplius Chirurgus campus, in quo suam cum laude artem exerceat. Quantam in manibus agilitatem dexteritatem-ve, quantam animi constantiam; quot & quam crebro repetitos operandi habitus Chirurgus inesse oporteat, norunt, qui Chirurgorum nomen, Chirurgicâ sagacitate & industriâ, multò latius patere, damno suo compererunt? Chirurgicum opus, vel ad synthesim, vel ad diæresim, vel ad exæresim præcipuè referendum. Tria hæc, licet inter se diversa multumque discrepantia, ad unicum tamen perficiendum opus mutuam præstant operam, & sapissimè conferunt. Quod cum aliàs, tum præsertim observatur in sectione ad calculum; quæ vulgò, etsi improprie, Lithotomia dicitur. A secandis enim integumentis, urethrâ-vel vesicâ, auspicandum: unde diæresis. Calculus è vesicâ posthæc extrahendus: unde exæresis. Vesica tandem ipsa vel urethra, non secus atque integumenta, arte divisa prius disjunctaque, arte quoque uniri debent & rursùm coalescere: unde synthesis. Chirurgica hæc opera non suscipiat Chirurgus (modò per ipsum liceat) nisi præsentem Medicum, probante, & consiliis mentem dubiam, pro re natâ, manumque firmante. Ab anabili, nec interruptâ, Chirurgi simul & Medici conspiratione, quid non sperandum boni? Mutuo utriusque veluti concentu, vel eâ potissimum caveretur Lithomiæ instituendæ methodo, per quam calculus è vesicâ feliciter nusquam posset erumpere.

I I.

CORPUS omne durum & saxeam, quod in aliquâ corporis parte concretum observatur, calculus audit. Lapides in corpore nullibi non generari constat autopsiâ. In ventriculo, intestinis, hepate, vesiculâ felleis, pancreate, liene, utero, corde, pulmonibus, linguâ, cerebro, articulis, corporisque partibus aliis quandòque reperiuntur. Si vel in rene, vel in vesicâ sedem obtineant concreciones illæ importunissimæ, mirum quam excrucient ægros, quos iratis Superis natos esse pronuncies! Calculorum in corpore humano mira diversitas. Ut pondere, consistentiâ,

numero & colore, sic figurâ, situ, substantiâ & mole discrepant. Generantur illi potissimum, vel crudorum terrestriumque succorum, vel partibus *λθιώτες*, sive calculo laborantis vitio. Nascuntur ut plurimum in renibus, unde in vesicam deturbati sensim augentur, saburræ quaquaversum in urina fluitantis accessione. Non aliter silices, plurimis densissimisque in orbem circumvolutis faxeis ordinibus, in molem excreverunt eam, quam & fœt foli natura, & partium apponendarum sive cepia, sive inopia. Est etiam ubi producitur in vesicâ calculus à vitâ deside, coëuntibus videlicet per otium, seque invicem prehensantibus particulis salinis, oleosis atque terrestribus, quibus consimiles particulæ, quasi magneticæ vi allciuntur, trahuntur, irriuntur. Sæpius deprehensum est stupæ pauxillum, globulum plumbeum, aliave id genus corpora, calculi rudimentum extitisse. Cujusvis tamen ponderis & figuræ sit calculus, quamlibet exerceat corporis partem, quantæcunque sit molis, vix Chirurgi manum efflagitat, nisi dum in vesicâ continetur urinariâ. Est autem urinaria vesica faccus in hypogastrio situs: hinc pubis ossibus accumbens, inde intestino recto in maribus, vaginæ & utero in fœminis incumbens. Figurâ ad ovalem accedit, nisi quoddam fundo strictiori, propè collum inveniatur amplior. Extima hujus visceris membrana peritonæo debetur, Quæ deinde sequitur, fibris muscularibus, nunc in orbem non continuatâ serie contortis; nunc secundum longitudinem excurrentibus, nunc divergentibus & sine lege vagantibus conflatur. Tertia nervosa nuncupatur, non tam à nervorum textu, quàm à staminum componentium firmitudine. Intima demum appellatur villosa, à papillis tenuissimis, ad speciem quasi villosis; quarum beneficio, ut & dulcis cujusdam succi ex interspersis glandulis erumpentis, adversus urinæ acredinem vesica facta-recta servatur. Pars vesicæ postica, non procul ab ejus collo hinc & inde, intus conspicitur pervia duobus foraminibus, quæ tubulos ureterum vesicæ membranas obliquo longoque tractu perreptantium definiunt. Tertium vesicæ foramen medio ejus collo circumscribitur, unde in urethram iter. Nemo nescit urethram esse canalem spongiosum & membranaceum, à vesicæ collo in maribus ad penis extremum, in fœminis ad exterius vaginæ orificium sub clitoride protensum. In his soli urinæ, in illis verò semini & urinæ foras expellendis dicatur. Hanc qui partium structuram rectè perpenderit, an non intelliget è vesicæ cavo educi non posse calculum, nisi tutò, celeriter & cum symptomatibus, quàm fieri potest levissimis, instituantur diæresis, exæresis & synthesis ad Lithotomiam requisitæ?

III.

LITHOTOMIAM temerè non aggrediatur Chirurgus. Constet ipsi prius calculum in vesicâ nidulari, quod ipse suspicari poterit his signis. Ager dolorificam meiendi difficultatem, urinæ stillicidium, incontinentiam, suppressionemve experitur. Facessunt negotium gravis in peritonæo ponderis sensus, & oberrans titillatio molesta circa pubem, ad extremam usque glandem in viris pertingens. In glande, statim ab exoneratâ vesicâ, acerba quandoque percipitur lancinatio. Urgent nonnunquam inutilis & tædiosa desidendi cupiditas, virilium præstigio frequens, & præ-

ter voluntatis imperium. Mox crura miser ad lotii tolerabiliorem exitum decussat; mox pubem & genitalia scalpit, premit, stringit; huc accedunt ani procidentia; urina modò tincta sanguine, modò crassa, turbida & sabulosa, quæ recto corpore derepentè sistitur interdùm, resupinato autem liberius effluit. At præ anxietate, nec in eodem loco vel situ diù manere potest calculus, nec rhedâ vehi, nec in equo sedere, nec saltare, nec titubare, nec pedem in quodvis solidum corpus impingere sine sensu doloris circa perinæum atrocissimo. Hæc quidem signa nec omnia in omnibus, nec æquè manifesta. Non priùs igitur ad ferrum deveniat Lithotomus, quàm immisso in ægri anum digito, vel introducto in ejus vesicam cathetere, calculum tactu exploret certoque deprehendat. Catheter à mediâ circiter ad extremam sui partem, virorum gratiâ, incurvatus sic introducatur, ut ejus manubrium ægotantis abdomini, contra quàm fieri solebat, primùm accedat, dein, quâ proportionem per urethram ingreditur in vesicam, ab abdomine recessurum. Hâc arte, nec læseris cartilagine pubis ossibus, quâ divaricantur, agglutinatas, nec hic loci affixio & urethræ circumducto ligamento offenderis, in quod si fortè parùm gnarus artis, operator catheterem impingit, *carlostatem* urethræ, nescio quam, statim incusat, obtenditque velum errori suo. Ubi vel digito, vel cathetere de calculo constiterit, ad sectionem properabit Chirurgus, modò id & ægri vires ferant atque valetudo. His præsuppositis, ægri tum corpus, tum animus ad id operis, jubente Medico, præparari necessum est. Sectionis ad calculum, quadruplex præsertim methodus, suo quæque metuenda periculo. Apparatum appellant, quem in parvum, magnum, altum & lateralem partiuntur. Parvus non nisi in puerulis & infantibus, idque rarò, usurpatur. Magnus à multis jam annis per totam ferè Europam est in usu, eoque non infelici. Altus & lateralis à Galliâ neglecti, ad Angliam potissimum confugere. Unicuique apparatusi seu methodo, ægri collocandi modus peculiaris, peculiaris instrumenta, quæ persequi singula nec vacat nobis, nec jam expedit. In parvo apparatu, Chirurgus oleo inunctos sinistræ manus digitos, indicem mediumque, in laborantis anum insinuat, alterâ interim manu hypogastrium sensim premittendo, quò facilius explorari calculus possit, & ad perinæum usque sollicitando deduci. Calculus deinde inter immisos in anum digitos & perinæum continetur, propelliturque tandiù, quoad extrorsum emineat tumor atque sentitur. Tum Chirurgus super prominentem in vesicâ collo tumorem factum in longum vulnere, calculum spontè prodire renuentem, vel digitis eximit, vel forcipibus aliisve instrumentis extrahit. In magno apparatu catheterem sulcatum Chirurgus in vesicam immittit; Minister deinde scrotum attollit, ejusque suturam in alterutrum perinæi latus, puta dextrum, ab incisionis loco detorquet, dum in sinistrum perinæi latus protuberantem intromissi catheteris curvaturam dirigit atque impellit; post Chirurgus, dextrorsum tractâ perinæi cute, urethram scalpello supra catheteris sulcum incidit, salvo intactoque recto intestino. Incisione peractâ, conductor mas primùm inditur in vulnus, dein ablato cathetere, conductor semina, vel horum loco conductor Hildani, Gallicè *Gorgeret*; & hæc quidem Chirurgus sinistrâ dum tenet manu, dextrâ forcipem denegariam, ægotantis ætati vulnorique accommodam, intrò adigit, sursum

5

deorsumque movendo, ut vulnus perpendiculariter & recto tenore dilatetur. Retractis conductoribus, ampliando vesicæ ostio dilatandæque cervici intentus Operator, forcipem utrâque manu aperit, huc illuc agit, quaerit calculum, repertumque sic apprehendit, ut intrâ forcipis alas dentus, uno ferè momento educatur. In alto apparatu, vel Minister, immittit quos jam designavimus in anum digiris, calculum ad strictiorem vesicæ partem versùs umbilicum protrudit, vel vesica ab infuso liquore tepido sic intumescit, ut scalpello sui copiam faciat. Tum Lithotomus paulò suprà pubem & ad lineæ albæ latus, inter pyramidales musculos, si qui sint, secundùm recti musculi longitudinem, integumenta hypogastrii primùm ad osium pubis usque commissuram, deindè vesicæ corpus secatur, digitis aut forcipe calculum extracturus. In laterali demùm apparatu. (*) Ægro, toto supino corpore, (ut fit in *Celfico*), natibus elati-
 onibus, cruribus deductis, reductis & deligatis, vel sinistro tantùm, dextro
 pendente & libero (sicut Fratri JACOBO placebat); catheter profun-
 dius sulcatus, & majoris curvaturæ, quæ desinat in rostrum longius rectius-
 que, à Chirurgo eâ demittitur ratione, ut convexa pars sulcata sini-
 strosùm obvertatur à fornice osium pubis ad tuber Ischii, ductu paral-
 lelo, juxtà illam Ischii partem quæ superior est ramus; tum parallelò
 eodem ductu, cute primùm apertâ cum pinguidine, propiùs vestigatur
 catheter digito in vulnus immisso, ut mucro scalpelli punctum demissi
 certius imprimatur sulco, & fit incisio ad tuber Ischii, ab angulo in
 quem, accelerator & erector, penis coeunt musculi. Sic aperiantur
 prima pars urethræ, tum sphincter & vesica, quâ illum contingit, pa-
 tente satis vulnere, ut calculus, etiam major, industriâ poriùs, quàm
 ullâ vi, educi queat. Sed quamlibet ex recensitis methodum sequaris,
 cuicumque insistas operandi viæ, ludes operam, nisi calculum statim edu-
 xeris. Hujus exitum vulneris suppurationi si credideris, exæresis & syn-
 thesis ad Lithotomiam necessariæ, neque turò, neque celeriter, neque
 cum symptomatibus, quàm fieri potest levissimis, inchoabuntur, prom-
 vebuntur, absolventur.

(*) Emendato videlicet atque correcto, Medicorum Parisensium, diebus 11, Maii
 quemadmodùm videri potest in eleganti & 1730. & 21. Maii 1744. sub hâc verborum
 eruditâ quæstione Medico-Chirurgicâ, quam serie: *An educendo calculo ceteris anteferendus*
 concinnavit, & de quâ disputavit non semel apparatus lateralis?
 Magister CAMILLUS FALCONET, in Scholis

I V.

VULNERIS strictè sumpti nomine intelligitur continui solutio recens & cruenta, puris & corruptionis experts, in partibus corporis mollibus præsertim hærens. Communis & præcipua sanandi vul-
 neris indicatio, est unio partium disjunctarum. Hæc succo debetur nu-
 tritio, soli quidem, si levius; ab arte adjuto, si gravius vulnus esse con-
 tingerit. In arte primum illud est, mundare vulnus, atque expurgare.
 Hinc colliges eximendum esse quamprimùm è vulnere quidquid intus
 later, quod, nec cum corpore secundùm naturam cohæret, nec coag-
 mentandis divisis partibus non modò non prodest, sed & quàm maxi-
 mè obest & adversatur. Usus invaluit, hoc ut corpus peregrinum vel

extraneum nuncuparetur: hujus igitur extractio, dum licet & expedit, quò citius, eò auspiciùs instituitur: moras enim si traxerit in corpore, dolorem, inflammationem, tumorem, putredinem, fluxionem accerferet, & vulnus à coeundo prohibebit. Quòd si corpus extraneum, vulnus quidem non infixit, sed ut insignatur admoneat, an idcirco cunctandum, donec opportunum ipsi scilicet visum fuerit exire? Minimè gentium. Extrahendum est vi & industrià, quantà fieri potest celeritate, si opus: dein ad vulneris labra conjungenda properandum. Quis porrò, in arte vel mediocriter versatus absurdum esse non judicet, calculi exitum à suppuratione vulneris expectari debere? In Lithotomià circa septimum, octavum, vel nonum ferè à sectione diem, pus in vulnere apparet. At à calculo ad suppurationis tempus in vesicà relicto, quàm atrocita in dies pullularent symptomata! Qui calculum suppurationi committunt, illi vulnus turundis implent ac præter modum distendunt, relicta tantùm parvulà aperturà recipiendo catheteri, per quem urina fluat, idoneà. Quis autem non videt, à comprimente vulneris labra turundarum importunissimà mole, inflammationem febremque accerfi? Quis non intelligit à partium vulneratarum distensione nimia & dilaceratione, præsentissimum vitæ periculum ægro imminere? Quis demùm non perspicit à catheteris molestissimà duritie, vulnus callosum atque fistulosum evadere? Quid quòd in suscipiendo perficiendoque opere Chirurgico cavendum imprimis, ægro desit quies. At quonam modo potest non esse anxius & quasi animo despondere, cùm, hinc insitum vulnus, inde comes calculus ejus animo dies noctesque oberlantur? Facessant igitur, qui cunctando pessumdant rem. Constat experimentis, tum alibi sæpius tentatis, tum in magno Lutetiæ Parisiorum Nosocomio confirmatis, calculum, ex inflicto vulnere non statim extractum, nunquam esse beneficio suppurationis egressum; imò calculosos ad unum omnes, vel antè, vel inter suppurationis tempora periisse. Hinc usu venit, ut non modò calculus integer, verùm etiam calculi, si fortè dissiluit, fragmenta nunquam suppurationi educenda relinquuntur. Hinc injectionum ad vesicam detergendam utilitas, quæ si minùs bene cesserint, in auxilium vocantur specilla auricularia & cochlearia. Hæc enim vesicæ cavum à lapillis, arenulis, sanguinis grumis, aliis-ve corporibus extraneis repurgant, expediunt, vindicant. I nunc, & hæc quidem suppurationi non credenda; integrum verò calculum suppurationi committendum, si lubet, auctuma.

V

QUEMADMODUM tempestivam celeremque sui educationem & Chirurgiæ ferrum exposcit calculus, sic lithonrypticam agyrtarum Pharmaciā respuit, Neminem latet, cujus indolis sint medicamenta, quæ lithonrypticorum nomine vulgò circumferuntur. Concutiunt vasa, fibras motrices crispant, fundunt sanguinem, sæpius meiendi necessitate inferunt, creant vigilias, dolores intendunt, febrem secum trahunt comitem, nec interim ad conterendos calculos plus faciunt, quàm ad mortuos excitandos Præficarum pueniæ; imò continuato salis urinosi terrestriumque molecularum impulsu, vesicæ calculo nunquam non

aliquid addunt, nedum detrahant. Celebratur tamen hodie remedii (*) genus, recens (**) inventum, experiētiāque multiplici & reperitis Virorum fidē dignorum suffragiis, ut aiunt, comprobatum, quod ore assumptum deglutitum-ve, necnon sanguinis vias ingressum, laxeam interdum prædicatur solvisse molem, eamque in renibus aut in vesicā nidulantem. Sed esto : suus huic invento tribuatur honos ; sua laus experiētiæ, conceditur. At quoties ad Chirurgicum opus, recurrendum ; quoties Lithotomia instituenda : calculosi toties sero quamprimū sunt adoriendi ; toties calculus ipse quā ocyssimē per artificiosi foraminis hiatum eximendus, ejuratā præpostere suppurationis fide, quā ab evidenti periculo non dixeris immunem. Verū, inquires, suppurationis necessitatem indicant ægri vires imbecilliores, quā ut perferendis eximendi calculi supplicii possint pares esse judicari ? Egregius scilicet nodus ; quem solvere si quis voluerit, meminerit ille nonnisi prosperā aliundē valetudine & constantibus ægri viribus Lithotomiam esse suscipiendam. Adde quod, si qui sunt statim ab inflicto vulnere dejectis prostratisque viribus deprehenso calculosi, iis tamen calculus post secundum, tertium quartum-ve ab inceptā operatione diem, non suppurationis, sed Chirurgicorum instrumentorum beneficio ; non naturæ, sed artis ope feliciter est extractus. Quid porro fiet de prægrandi calculo ? Vetamus quidem prægrandem calculum suppurationi, jubemus autem Lithotomum turpitudinis notæ saltem addici, si non perspectā satis & exploratā calculi magnitudine, ad opus accesserit. Nec obortam nonnullorum incuriā inter operandum hæmorrhagiam, expectandæ suppurationis ansam arripias. Cessandum ab opere, donec sistatur sanguis ; deinde, quod administrationi Chirurgicæ defuit, absolvendum. Verū enim verō audire mihi videor qui præfictā fronte defendant quandoque calculum membranā vestitum vesicæ fornicibus adhærere ; nec proinde vi atque forcipibus avellendum, sed suppuratione leniter eliciendum. At quantum hallucinentur, indē colliges, quod calculus membranā circumseptus, (Avis in terris rarissima) dolores atrocissimos sibi comites non adscisceret ; quod ab involucrio haberet incrementi obices vix superabiles ; quod ægrum oppositæ parti innixum mirum quantum cruciaret ; quod à catheteris allisu sonum aut nullum, aut quā maximè obscurum ederet. Si quis objecerit ex impacto in calculum cathetere, sonum fuisse nullum à quibusdam Lithotomis quandoque perceptum ; Respondemus, Lithotomorum id accidisse culpā, qui interceptæ catheterem inter & calculum, ad vesicæ collum, membranæ parū attendentes, errorem suum in calculi fictum integumentum falsamque membranā transfulerunt. Quid quoddā pronum est credere humoris viscosi è vesicæ glandulis jugiter effluentis lubricitatem obflare, ne calculus vesicæ parietibus adnascatur. In apertis cadaveribus repertos esse non semel globulos plumbeos, aliæque id genus peregrina corpora sine cohesionis vinculo docet Anatome. Quidni calculum pariter in vesicā coalitū expertem contineri pu-

(*) Constat remedium hoc testis ovarum calcinatis & Sapone Alicantino, vel in lacte Vaccino, vel in alio liquore idoneo, scotum, aut simul exhibitis.

(**) Hujus inventrix habetur JOANNA

STEPHENS, è stirpe generosā, in Comitatu Berks, apud Anglos oriunda. Vide DAVID. HARTLEY, Medicum Londinensem, in Epistolari Dissertatione ad Medicos exteros.

temus, testantibus præsertim periculis Lithotomis hujusce modi nihil esse, nec in vivis hominibus, nec etiam in demortuis unquam fuisse detectum? Quamobrem ergo Lithotomorum vulgus membranam nobis suam, quàm ineptè, tam audacter obtrudit. Nimirum homines isti, quoties aliquam vesicæ portionem cum calculo foràs extrahunt discerptam atque dilaceratam, toties opportunissimo pelliculæ calculum involventis figmento, culpam conantur obscurare. Hinc intellige quanti salutis humanæ intersit Lithotomiam nonnisi ab exercitissimis in arte celebrari. Hinc æstima quantum rationis & consilii, vel ante, vel post, vel in ipso opere, rei benè gerendæ necessarium, in medium afferri oporteat. Hinc demum conjice, cur in magno & celeberrimo Lutetiæ Parisiorum Nosocomio, sectionis ad calculum testes adhibeantur *Administratores*; sectioni præ sint *Auctores*, *Ducesque Medici*.

Non ergo in Lithotomiâ, per suppurationem vulneris, expectandus calculi exitus.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

*M. Carolus - Franciscus
Boutigny des Preaux.*

*M. Josephus - Maria-
Franciscus de la Sone,
Domus Regiæ Medi-
cus ordinarius, Censor
Regius, & Regiæ Scien-
tiarum Academia So-
cius.*

*M. Guillelmus - Josephus
De l'Epine, amicus
Facultatis Decanus.*

M. Petrus Lalouette.

M. Julianus Buffon.

*M. Ludovicus - Hierony-
mus Cosnier.*

*M. Petrus Macquer.
utriusque Pharmacie
Professor, Regiæ Scien-
tiarum Academia So-
cius, & Censor Regius.*

M. Petrus Bercher.

*M. Nicolaus le Roy de
Saint Aignan.*

Proponebat Parisiis JOANNES - BAPTISTA BASSEVILLE,
Ambianus, saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus,
A. R. S. H. 1752, A SEXTA AD MERIDIEM.